

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת ניצבים-ויילך

872 הגיליון השבועי לכל יהודי

כ"ב באלול התשס"ג
(19.9.03)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד – המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

לבקש ברכה

לקראת השנה החדשה נוהגים לכתוב 'פדיון-נפש' לרבי ולבקש שנה טובה ומתוקה. ב'פדיון-נפש' כותבים את השם הפרטי המלא ושם האם ומציינים את המשאלות הדרושות. רצוי לקבל קודם לכן החלטה טובה בענייני תורה ומצוות. לאחר מכן נוהג להניח את המכתב באחד מספריו של הרבי מליובאוויטש, ולשגררו כדי להניחו על הציון הקדוש (מס' הפקס: 00-1-718-7234444).

פרס חב"ד

הופיע הגיליון ה-11 של פרס חב"ד – ביטאון למחשבת חב"ד. גיליון זה גדול בהיקפו (319 עמ'), ובו קובץ מאמרים בענייני נגלה וחסידות, מנהג והלכה, מחשבה חסידיית וחקר במשנת רבתינו. טל' 03-9606018.

ערב למען פולארד

מתרחבת הפעילות להגברת התודעה הציבורית לעולל שנעשה ליהונתן פולארד, הנמק כבר שמונה-עשרה שנים בכלא האמריקני רק משום שסייע לישראל. ביום ראשון הקרוב, כ"ד באלול, יהיה אי"ה בכיכר ספרא בירושלים ערב אמנים מיוחד למען שחרורו, ובו ישתתפו זמרים ולהקות (ביניהם להקת שלהבת, אפרים מנדלסון, יהודה כץ ורבע לשבע), אהרן ויונתן רזאל ועוד). הכניסה בלא תשלום. המארגנים מבטיחים הפרדה. טל' 054-402308.

חדש בחזנות

לאחרונה ניכרת התעוררות בביקוש לחזנות. החזן יצחק-מאיר הלפגוט מגיש את ברכי נפשי, ובו ביצועים לשורה של יצירות גדולות, ובתוכן 'טיהר רבי ישמעאל' של קווארטין. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

יושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יזק	6:05	6:20	6:11	6:22	6:19	6:41
ניסית השבת	7:16	7:18	7:17	7:18	7:15	7:40
צאת השבת						

פרקי-אבות: פרקים ה"ו

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לא להתבייש לבקש סליחה

אנחנו אוהבים להיות צודקים וגאים, לא חייבים דבר לאיש. עצם נכונותו של אדם לבוא לסליחות ולהרגיש שאינו בסדר – יש מידה רבה של היטהרות

סוף. אם רק באים אליו בלב שלם, מתוך חרטה אמיתית ותשובה שלמה – יסלח וימחל.

להתבייש צריך, לחוש כלימה על ההחלטות שלא עמדנו בהן – חייבים, אבל להתבייש אסור. גם מי שנשכח שמונים שנה יכול לפתוח דף חדש, לתקן מעשים, לזכות לסליחה ולמחילה שלמות מאת הקב"ה, שהוא "רב לסלוח".

הבקשה מטהרת

יש מידה מסויימת של היטהרות בעצם אמירת הסליחות. אדם אינו אוהב להרגיש אשם, לחוש שהוא חייב לבקש סליחה, להתנצל. אנחנו אוהבים להיות צודקים וגאים, לא חייבים דבר לאיש. עצם נכונותו של אדם לבוא לסליחות, להרגיש שאינו בסדר ושיש לו על מה לבקש מחילה – מפחיתה במידה מסויימת את רוח הגאווה וגסות-הרוח, ומעניק מימד מסויים של זוך נפשי.

המכשול המרכזי שמונע מאיתנו להיות טובים יותר הוא ה'אגו', תחושת האנוכיות. לו היינו מרגישים פחות את ה'אגו' שלנו, את האינטרסים והמאויים שלנו, היה קל לנו לפעול על-פי הערכים שאנו מאמינים בהם ולוותר על הנאות-רגע למען ערכי-אמת. לכן חלק חשוב בתהליך התשובה הוא לכופף את ה'אגו', לדכא את תחושת האנוכיות. אמירת הסליחות היא מרכיב חשוב בתהליך זה.

אלא שהמינימום הנדרש הוא לחשוב על מה שעושים ועל מה שאומרים. לא מצוות אנשים מלומדה, לא מלמול מילים כדי לצאת ידי חובה. חסידים ואנשי-מעשה נהגו להגות לפני אמירת הסליחות בדברי חסידות המעוררים את הלב, כדי להרגיש באמת מה צריך להרגיש אדם העומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ומבקש ממנו סליחה.

כשניגש כך לאמירת הסליחות, מתוך תחושת היטהרות ואהבת-ה', ודאי נזכה לסליחה ולמחילה ולכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

חדש אלו כולו נקרא חודש הרחמים והסליחות. בקהילות ספרד כבר אומרים סליחות מראש-חודש אלו, אולם בקרב קהילות אשכנז מתחילים באמירת הסליחות במוצאי השבת הזאת. לכן השבת נקראת – 'שבת סליחות'. בחצות הלילה נתכנס בלבבות רוטטים בבתי-הכנסת ונאמר:

"לך ה' הצדקה ולנו בושת-הפנים. מה נתאונן ומה נאמר? מה נדבר ומה נצטדק? נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אליך, כי ימינך פשוטה לקבל שבים. לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך, כדלים וכרשים דפקנו דלתך... נא אל תשיבנו ריקם מלפניך".

המילים הללו מבטאות בנוסח הקולע ביותר את תחושות ליבנו, בבואנו לבקש סליחה ומחילה מבורא-העולם על מעשינו בשנה החולפת. כל לב יודע מרת נפשו, כולנו יודעים כמה אנו רחוקים מן היעדים שאליהם היינו צריכים להגיע. עברה שנה שלמה, ואנו מה עשינו? והנה בא הרגע להגיש את הדין וחשבון...

סליחה אין-סופית

מי שכבר חווה תחושה זו פעמים אחדות, עשוי להרגיש אי-נוחות מעצם מעמד הסליחות. הרי לפני שנה ושנתיים ושלוש עמדנו באותו מקום, ביקשנו, הבטחנו, הצהרנו על דף חדש, הפצרנו למחוק את העבר. והנה אנו שוב פה, עם אותן משובות, אותם חסרונות, אותו סיכום עלוב של שנה תמימה. וכי אין בנו בוש להבוא ולבקש שוב מחילה וסליחה?

זו תחושה טבעית ובריאה (אבוי למי שאינו מרגיש כך), אלא שבזה הקב"ה נבדל מבני-אנוש: אדם, אם נפגע פעם אחת וסלח, ואחר-כך פגעו בו שוב – יתקשה לסלוח שנית. ודאי שיכבד עליו לסלוח בשלישית וברביעית, ובשלב מסויים יסרב בכל תוקף לסלוח. אבל הקב"ה אינו נוהג כן. מאחר שהוא אין-סופי, גם מידת הסליחה והמחילה שלו אין-סופית. הוא יכול לסלוח פעם ופעמיים ושלוש וארבע – עד אין-

הראש זקוק לרגל

שיפגעו באהבתם ההדדית. במקרה כזה עלולה האהבה להיחלש ואף להיפסק. לכן הם כורתים ביניהם ברית, כדי להפוך את הקשר שביניהם לבלתי-תלוי בשום תנאים ונסיבות.

מידה כנגד מידה

כך גם בעניין האהבה שבין הקב"ה לעם-ישראל: בראש-השנה האהבה חזקה מאוד, שכן עומדים אז לאחר העבודה של חודש אלול, המסירה את החטאים שיכולים להעלים את האהבה. אבל יש חשש שמא במשך השנה תיחלש האהבה. לכן הקב"ה כורת ברית עם בני-ישראל, כדי שאהבתם תהיה מוחלטת, למעלה מכל סיבות וטעמים.

כאשר יהודי מוכיח בפועל שאף-על-פי שהוא בבחינת 'ראש', בכל-זאת הוא מכיר במעלתו של הזולת שבבחינת 'רגל', והוא חש אחדות מלאה עמו – הדבר פועל שאף הקב"ה ינהג עמו מידה כנגד מידה. הקב"ה מתקשר עם בני-ישראל קשר שלמעלה מטעם ודעת ונותן להם שנה טובה ומתוקה.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 398)

עצמו יותר מדרגתו האמיתית, ואת הזולת הוא מעריך בפחות מדרגתו האמיתית.

אך גם אם אמנם זו המציאות, והוא באמת בדרגת 'ראשיכם' ואילו רעהו הוא בדרגת 'רגל', עדיין יש דברים שבהם ה'ראש' נזקק לתכונותיו ולכוחותיו המיוחדים של ה'רגל', ומבחינה זו יש ל'רגל' יתרון על ה'ראש'. ממילא צריך היהודי לחוש באמת שהזולת עומד בדרגה גבוהה משלו.

ברית נצחית

בראש-השנה נוצרת 'כריתת-ברית' בין עם-ישראל לקב"ה, ולשם כך נדרשת אותה אחדות. לכן קוראים את פרשת ניצבים לפני ראש-השנה, כדי לתת לנו כוח להביא אחדות זו לידי פועל. הקריאה בתורה היא-עצמה מעניקה את הכוח שאכן כך יהיה.

למה זקוקים אנו לכריתת-הברית בראש-השנה? העניין יובן מכריתת-ברית בין שני אוהבים. לכאורה, אם הם אוהבים איש את רעהו, לשם-מה להם צורך בכריתת-ברית? הצורך נובע מהחשש שמא ייווצרו נסיבות

פ רשת ניצבים נקראת תמיד בשבת שלפני ראש-השנה, והיא בבחינת הכנה לקראתו. בתחילת הפרשה מודגשת האחדות היהודית. הפרשה נפתחת במילים "אתם ניצבים היום כולכם", ובהמשך מפרטת התורה את כל הסוגים שבעם-ישראל, מ'ראשיכם שבטיכם' עד 'חוטב עציך' ו'שוואב מימך'.

אחדות אמיתית אין פירושה שהאחד מוכן לסבול את זולתו, אבל בה-בשעה הוא מרגיש את עצמו למעלה מזולתו. אחדות אמיתית משמעותה, שכל אחד ואחד מרגיש שבלעדי הזולת הוא-עצמו אינו שלם. כשם שבאדם הראש נזקק לרגל, כך בעם-ישראל צריך מי שהוא בדרגת 'ראש' להרגיש שיש ביהודי שבדרגת 'רגל' מעלה מיוחדת שאין בור-עצמו.

מי הראש?

תחושה זו צריכה להיות אמיתית, והדבר אפשרי מכיוון שזו האמת. כשיהודי מחשיב את עצמו לאחד מ'ראשיכם' ואת הזולת לאיש פשוט, יש לברר תחילה אם אמנם זו המציאות. בדרך-כלל האדם נוטה להעריך את

מן המעייין

נושא השבוע: נסתר ונגלה

אמרת השבוע

שיברון לב

ה'חווה' מלובלין הורה פעם אחת לתלמידו רבי שלום מבלז לעמוד בבית-המדרש ליד התנור, במקום שהיו פשוטי-העם עומדים. כשעמד שם שמע כמה אנשים אומרים זה לזה בלב נשבר: "באנו לכאן ממרחקים, את תורתו של הרבי לא הבנו, ועתה אנו שבים ריקם".

הבין רבי שלום כי לשם כך שלחו רבו לשם, ופנה אליהם: "יום אחד הביאו לפני בית-דין של מעלה את זכויותיהם של ישראל – צדקה, הכנסת-אורחים, גמילות-חסדים ועוד. בא השטן והביא מקרב אומות-העולם מי שעושים מעשי צדקה וחסד, כאומר, אין מה להתפעל ממעשי עם-ישראל. עמד ה מיכאל, סגגורם של ישראל, והביא את הלבבות השבורים של בני-ישראל – שכמותם אי-אפשר למצוא בשום מקום".

וסיים רבי שלום: "כשבאים אל הצדיק וחוזרים עם לב שבור – זה רכוש גדול".

להפנות הכוחות לה'

"הנסתרות לה' אלוקינו" – כל הרצון והתשוקה הפנימיים צריכים להיות מופנים לה' לבדו. אף שבגלוי חייבים להתעסק גם בענייני העולם הזה, בכל-זאת אסור שהעניינים הגשמיים יהיו נפרדים מהמכלול הרוחני, שהוא "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

(שפת-אמת)

תלוי בנו

על הגאולה העתידה נאמר: "בעתה אחישנה". הזמן של "בעתה" הוא סתום, ולא גילוחו אפילו למשה, ואילו הזמן של "אחישנה" גלוי הוא לנו ולבנינו, כי הגאולה יכולה לבוא בכל עת ובכל שעה, ואין הדבר תלוי אלא במעשינו – "היום אם בקולו תשמעו".

(כתב סופר)

מצוות בסתר

רבי מנחם-מנדל מוקצק היה אומר: יש מי שעושים מצוות בגלוי ועברות בסתר, אבל החסידים שלי עושים עברות בגלוי ומצוות בסתר...

יהודי בגלוי

"הנסתרות לה' אלוקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם" (דברים כט, כז). יש יהודים המסתירים את יהדותם, ואיש מלבד הקב"ה אינו יודע שבאמת הם יהודים. אך צריך להיות גם "הנגלות לנו ולבנינו" – שתהיה היהדות מפורסמת וגלויה גם בביתך ובסביבתך.

(פניני תורה)

סודות הבריאה

"הנסתרות" – סתרי תורה וסודות הנהגת העולם, הם 'לה' אלוקינו" ויודע אותם הקב"ה בלבד; אבל הנגלות לנו הוא "לעשות את כל דברי התורה הזאת" – לקיים כל מה שהתורה מצווה, ללא פקפוקים, דרישות וחקירות.

(פניני תורה)

נסתר מנעמו

העולם סובר שצדיק נסתר הוא מי שמסתיר את צדקתו ומעשיו הטובים מעין הציבור. האמת היא שנסתר הוא מי שצדקתו נסתרת ונעלמת גם מעצמו.

(רבי מנחם-מנדל מוקצק)

פירושה של שתיקה

רגיל היה ר' דוד לשמוע מפי חברו, ר' חנוך, גדולות ונצורות על רבו הצדיק, רבי שמואל-אבא מזיכלין. בחיל וברעדה היה מספר על גודל יראת רבו, על עוצם קדושתו ועל רוח-הקודש המאירה בבית-מדרשו. "הרבי קורא את פנימיותו של כל אדם ואדם כמו היה ספר פתוח לפניו. בעיניו הטהורות הוא חודר כליות ולב ויודע את מעשי כל אחד ואחד מיום היוולדו", היה אומר ובשרו נעשה חידודי-חידודין.

ר' דוד, שלא נמנה עם עדת החסידים, ומעולם לא חש צורך להתקשר לצדיק, היה מקשיב לדברים בחצי-אוזן ופטרם על-פירוב בחיך לגלגלי.

פעם אחת, כשהרבה ר' חנוך לדבר בשבח רבו, לא יכול עוד ר' דוד להתאפק ואמר: "הבה נעמיד סוף-סוף את דבריך במבחן. הנה, אני נכשלת במשך חיי בכמה וכמה עברות, שאיש מלבדי אינו יודע עליהן. ניסע כעת אל רבך. אם כדברך, ודאי יעמידני על מקומי. אריא אדע כי צדקת. ואם לאו – חדל מלהתהלל בנפלאות רבך". הסכים ר' חנוך לרעיון והשניים יצאו לדרך.

בבואם לזיכלין נכנסו לתת "שלום" לרבי, כנהוג. קיבלם הרבי בפנים מאירות, החליף עם ר' חנוך ועם רעהו אי-אלה מילים ונפטר מהם לשלום ולברכה.

בצאתם מלפני הרבי, שילח ר' דוד בחברו מבט מתגרה. "נו, היכן רוח-הקודש שעליה דיברת? הנה, רבך הביט בעיניי, אפילו הסביר לי פניו – ולא ראה דבר!..."

נתן ר' חנוך בחברו מבט נזוף. "וכי מה רצית, שמיד ברגע הראשון לבואך ייסר אותך הרבי על חטאיך?! אוהב ישראל הוא ואין דרכו להלבין פני יהודי בלי סיבה; מה עוד שגם אני הייתי נוכח בחדר. המתן כאן עוד יום-יומיים ובוודאי תיווכח במו-עיניך בצדקת דברי".

אבל ר' דוד לא השתכנע מדברי חברו והחליט שאין לו עוד מה לחפש בזיכלין. מכיוון ששעת מנחה הגיעה, נכנס לבית-המדרש לתפילה קודם שוב לביתו. מפעם לפעם הגיב ר' דוד מבט חטוף אל הפינה שבה ניצב

ימי הסליחות

ימי הסליחות הם שלב מתקדם בתהליך ההכנה לקראת הימים הנוראים. בתורת החסידות (מבוא ל'פוקח עיוורים' עמ' 8) מבואר, שהעבודה של חודש אלול בכלל היא לתקן את המחשבה, הדיבור והמעשה, ואילו בימי הסליחות נדרש האדם לתקן רובד עמוק יותר בנפש – את המידות עצמן.

ועם זאת, חסידים הקפידו תמיד להיזהר מאוירה של קדרות ועצבות, גם כשנכנסים לימי הסליחות. לכן בשבת סליחות נהגו לערוך התוועדות חסידית גדולה, מתוך שמחה והתעוררות. כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר באחת משיחותיו, שפעם התוועדו חסידים בשבת סליחות ולקחו הרבה 'משקה', עד שכשהגיעו לאמירת הסליחות, הלכו כמה מהם כשהם 'מתנדנדים'. הרבי מליובאוויטש העיר על כך, ש"עניין זה הוא בבחינת נמנע הנמנעות..."

"מה הן סליחות?"

אחד הטיפוסים המקוריים בקרב חסידי חב"ד הראשונים היה ר' שמואל מונסק, מגדולי חסידיו של רבנו הזקן. הוא היה חסיד 'שובב', שלצד גדולתו בתורה ובחסידות גם הצטיין במעשי 'משובה' ובאמירות שנונות.

מסופר, שפעם אחת נקלע לכפר קטן ב'שבת סליחות' והתאכסן אצל משפחה כפרית פשוטה, במוצאי-שבת, בשעה שהכול התכוננו לצאת לבית-הכנסת לאמירת 'סליחות', עלה ר' שמואל על מיטתו ושם עצמו כישן. הוא שמע את האישה אומרת לבעלה שצריכים להעיר את האורח ל'סליחות'. הבעל ניגש אליו וקרא: "ר' יהודי, קום-נא, צריכים לומר עכשיו סליחות". החסיד פקח עין מנומנמת ובקול עייף שאל: "מה?! סליחות?! מה זה סליחות?!"

היהודי הפשוט הביט באשתו והיא בו, ושניהם תמהים. "איזה דבר מוזר", קראה האישה, "יהודי שנראה תלמיד-חכם או 'מלמד' ואינו יודע מה הן סליחות!". החסיד עצם את עיניו וחזר לשנתו. "מה איתך, ר' יהודי?", גערה בו האישה. "הכול הולכים לומר סליחות ואתה ישן בשלווה?!". "אבל מה זה סליחות?", התעקש החסיד.

"אינך יודע מה הן סליחות?", איבדה הכפרית את סבלנותה. "סליחות פירושו, שאנחנו הולכים באמצע הלילה לבקש מהקב"ה שהפרה תניב חלב, שהגינה תצמיח ירקות טובים, שיהיה לנו במשך השנה פרנסה ומזון בשפע". "פיו", עיווה ר' שמואל את פניו. "אנשים זקנים, באים בימים, קמים באמצע הלילה לבקש אוכל?!..."

ואז ישב עמו ר' שמואל והסביר להם את עומק משמעותה של אמירת הסליחות.

דעתם קצרה

כ"ק אדמו"ר מהר"ש פירש בשם אדמו"ר הזקן את הפיוט שאומרים בסליחות "מרובים צורכי עמך ודעתם קצרה": "מרובים צורכי עמך" – משום ש"דעתם קצרה"; לו הייתה דעתם 'רחבה' לא היו צורכיהם 'מרובים'. הרבי מליובאוויטש מבאר זאת בשני אופנים (לקוטי שיחות כרך א, עמ' 178): (א) הדיפה אחרי מותרות אינה מועילה אלא מזיקה, ועלולה להביא לידי הפסד ההשפעה הרגילה. רדיפה זו נובעת מ'דעתם קצרה', כאשר האדם אינו מעריך כראוי את מעמדו ומצבו וסבור שכל העולם מגיע לו. (ב) כש'דעתם קצרה' יש תפיסת מקום גדולה של הגשמיות, והדבר גורם ל'מרובים צורכי עמך'. אך הרבי סיים: "בקשתנו מהקב"ה, שימלא את צורכי עמו אף-על-פי שהדבר נובע מ'דעתם קצרה' ושלא יחסר דבר לשום יהודי".

אבן-עזרא מפרש כך את הפסוק "כי עמך הסליחה למען תיוראו": "כאשר תסלח לעווניו ישמעו חוטאים וישונו גם הם... ואם לא תסלח, לא ייראוך ויעשו חפצם בכל אות נפשם". רבנו הזקן המשיך על כך משל: מי שחייב לחברו סכום גדול ואין ידו משגת לפרוע את החוב, הנה אם הנושה מוכן לקבל את החוב בתשלומים במשך תקופה ארוכה – יתאמץ הלווה לשלם את החוב, אך אם יתבע את השלום כל הסכום מיד – יתייאש הלווה ולא ישתדל לשלם אפילו חלק מהחוב (יהל אור עמ' תק).

הרבי בתפילה – מנסה לבחון אותו על-פי חזונו ותנועותיו. "אפשר לתלמיד-חכם הוא ואף ירא-שמים גדול, אך מכאן ועד לרוח-הקודש – רחוקה הדרך", הרהר.

רבה. אותו שבוע היה פרשת דברים, והצדיק החל לקרוא מן הספר. מכיוון ששמע ר' דוד דבר-תורה, שב על עקבותיו ונדחק בין החסידים כדי להקשיב.

החל הרבי לקרוא: "דבר אחר, אלה הדברים אשר דיבר משה; זהו שאמר הכתוב, 'אלה עשית והחרשתי דימית היות אהיה כמוך אוכיחך ואערכה לעיניך'". הרים הרבי את עיניו מהספר והחל לבאר: "יש מי שבאים לצדיק, מלאים פגמים וחטאים, ומעיזים בנפשם לומר כי מאחר שהצדיק אינו נוקב במפורש בחטאיהם, בוודאי אינו יודע דבר ואינו מרגיש כלום. אבל האמת אינה כן, כי הצדיק רואה ויודע, ורק כדי שלא לביישם שותק הוא ואינו מייסרם".

השתתק לרגע הרבי ומיד המשיך: "כל זאת בתנאי שהחוטא מצידו מכיר בחומרת חטאיו ומתעורר ומעצמו לשוב עליהם בתשובה; אך אם החוטא אינו שם את ליבו לחזור בתשובה על מעשיו הרעים, אזי מוכרח הוא הצדיק למנותם באוזניו, אחד לאחד, ולעוררו לתשובה".

השפיל הרבי את עיניו אל הספר ואמר: "זהו שאמר הכתוב, 'אלה עשית והחרשתי' – אם פירשת לא-נכון את העובדה שהחרשתי על מעשיך הלא-טובים; 'דימית היות אהיה כמוך' – ועקב כך אמרת בלבך, כי הצדיק אף הוא אדם כמוני ואינו מסוגל לצפות לתוך נפשי פנימה; 'אוכיחך ואערכה לעיניך' – כי אז לא נותרה בידי ברירה אלא להוכיח אותך בפניך".

אנחה כבדה בקעה מליבו של הרבי. "יש הנכשלים לא-עליו בחטא כזה ובחטא כזה... וכך החל למנות שורה של חטאים, מפרט בצד כל אחד מהם את הדרך לתיקונו.

החסידים שהביטו בריכוז רב בפני רבם ושתו בצמא את מילותיו, לא הבחינו תחילה באורח שקילוח של דמעות חמות החל לזלוג במורד לחייו. ורק כשקול בכיו גבר והלך וכל גופו החל לרטוט – הבחינו בר' דוד שעמד על מקומו וגעה בבכי כתינוק. לאחר שסיים הרבי את דבריו בבית-המדרש ופנה לחדרו, ביקש ר' דוד לשוב ולהתקבל אצלו – ונענה. הפעם התייצב לפני הרבי בלב שבור ובנפש כנועה.

הרבי נוכח בכנות כוונותיו וברצונו האמיתי לחזור בתשובה שלמה ולא ייסרו בדברים. להפך, חיך אליו וחייק את ליבו בדברי חיבה וריצוי. הצדיק בירכו כי יזכה לשוב בתשובה שלמה.

ואמנם ברכת הרבי נתקיימה ור' דוד זכה לחזור בתשובה ולהיות חסיד וירא-שמים אמיתי.

תמה התפילה ור' דוד כבר עמד ברגל אחת על מפתן בית-המדרש ופניו כלפי חוץ. לרבי שמואל-אבא מזיכלין היה מנהג ללמוד ברבים בכל יום לאחר תפילת מנחה קטע ממדרש-

הרבי בתפילה – מנסה לבחון אותו על-פי חזונו ותנועותיו. "אפשר לתלמיד-חכם הוא ואף ירא-שמים גדול, אך מכאן ועד לרוח-הקודש – רחוקה הדרך", הרהר.

המציאות עולה על כל דמיון

בתוך הדברים הוזכר שמו של האח, ובני-המשפחה ציינו כי לפני כמה שנים חזר בתשובה. "זה היה הרגע שבו התחלתי לצרף פרט לפרט", מספר ליאור. "אחר-כך סיפרו לי שהחזרתני כסיד. 'רגע', שאלתי, 'אולי הוא לומד במקוון-מאיר?'. התשובה הייתה חיובית. 'יש לו זקן ארוך?', שאלתי. 'כן', אמרו. הייתי צריך לצבוט את עצמי כדי להיות בטוח שאיני חולם. 'אתם יודעים שהוא החבר הכי טוב שלי זה שלוש שנים?', שאלתי וחשתי כאילו החדר מסתובב סביבי".

"כולנו אחים"

ליאור ועופר. חברים אחים

עופר שושן נזכר בשיחת הטלפון הראשונה שלהם לאחר התגלית. "אי-אפשר לתאר את ההתרגשות. בקושי הצלחנו להוציא הגה מהפה. רוב הזמן בכינו. אחר-כך נפגשנו וזו הייתה חוויה בלתי-רגילה – החבר הכי טוב שלך מתגלה פתאום כאחיך!".

לליאור, העובד כשיפוצניק ביישובו, כבר יש שני ילדים, ולעופר, סופר סת"ם, ילד אחד. מוזיקה היא אחד מתחביביהם המשותפים. לא-מכבר גיבשו מופע משותף ובו הם משלבים שירה עם נגינה ומסרים – הסובבים סביב סיפורם יוצא-הדופן. המופע נקרא – 'כולנו אחים'.

כשליאור אלחנתי ממצפה-יריחו ועופר שושן מירושלים עולים על הבמה, הקהל עדיין אינו יודע איזו הפתעה מצפה לו. עופר פורט על גיטרה וליאור מכה בדרבוקה, והשניים שרים שירי אמונה, מדברים על ההשגחה העליונה ועל השיבה לחיי תורה ומצוות, ומספרים את סיפור-חייהם המופלא, שמאשש את האמרה כי לפעמים המציאות עולה על כל דמיון.

ליאור (31) גדל כל ימיו כילד מאומץ. כשהיה כבן שנתיים נשלח למשפחה מאמצת – משפחת אלחנתי מכרמיאל. ההורים המאמצים, שלא זכו בפרי-בטן משלהם, העניקו לו הרבה חום ואהבה וגידלוהו במסירות. הוא התחנך בביית-ספר דתי ולאחר מכן בישיבה. אחר-כך התגייס לצבא, היה מפקד בצנחנים, ובשלב זה בחייו גם התרחק משמירת תורה ומצוות.

החבר הטוב

יום אחד, בעת נסיעה באוטובוס אלילת, נקשרה שיחה בינו ובין מאבטח האוטובוס, עופר (32). השיחה היידידותית התפתחה במהרה לחברות אמיצה. ליאור ועופר מצאו ביניהם שפה משותפת וגילו כי יש להם תחומי עניין משותפים רבים.

עבר זמן וליאור החליט לחפש את דרכו בחזרה אל התורה. הוא הגיע ל"מכון מאיר" בירושלים והחל ללמוד שם. את חוויותיו חלק עם חברו הטוב, עופר, ועד מהרה הגיע גם הוא למכון. יחדיו החלו השניים ללמוד תורה ולשמור מצוות והקשר ביניהם התעצם והלך. ליאור ועופר נהפכו לצמד-חמד. הם למדו בחברותא ושוחחו זה עם זה שיחות-נפש מעמיקות רבות.

התיק נפתח

זה היה לפני כשנה וחצי, בערב ל"ג בעומר תשס"ב. ליאור החליט לפתוח את תיק האימוץ שלו ולברר מי הם הוריו. נמסר לו שם של משפחה בטבריה. לאחר תיאום עם רשויות הרווחה נקבעה לו פגישה עם משפחתו הביולוגית. ליאור נסע לטבריה נרגש מאוד. הוא פגש משפחה חמה ושוחרת מסורת: אם, שני אחים וארבע אחיות. הפגישה הייתה מרגשת מאוד. האם סיפרה לליאור כי מסירתו לאימוץ למעשה נכפתה עליהם, בעקבות מצב משפחתי מעורער. עוד נודע לו כי אח נוסף, שביעי במספר, נמצא בירושלים ונבצר ממנו להגיע לפגישה.

המקום יודאיקה שלך
 לתשמישי-קדושה ומוצרי יהדות
 משלוחים לכל רחבי הארץ והעולם
 תפילין * מזוזות * ספרי-קודש * כלי כסף * קלטות וידאו חינוכיות ותקליטורי מחשב * משחקים חינוכיים
 הזמנות טלפונית מתקבלות בין השעות 18:00-10:00 ונשלחות באותו יום
טל' 1-700-704120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

זמן אמירת סליחות

שאלה: האם אפשר לומר סליחות קודם חצות הלילה?

תשובה: בטור ובשולחן ערוך (בשם הגאונים) כתבו: "נהגים לקום באשמורת [=בשליש האחרון של הלילה] לומר סליחות ותחנונים מראש-חודש אלול ואילך", וכן מנהג הספרדים, ואילו בני אשכנז מתחילים לומר סליחות מיום א' שלפני ראש-השנה (ואם חל ראש-השנה ביום ב' או ג', מתחילים מיום א' שלפניו, כדברי הרמ"א).

למעשה, בכל ימי הסליחות אומרים אותן לאחר שעלה השחר, אולם ביום הראשון למהג האשכנזים, שבו אומרים בפיוט "בזעקם בעוד ליל", ו"בעומדם בלילות", מקפידים להתחיל (לפחות) בעוד לילה.

כמו-כן מוזכר בראשונים, שטוב להתחיל סליחות במוצאי שבת ובבגדי שבת, מתוך עונג שבת ושמחת התורה והמצווה שבה. לכן ברוב קהילות האשכנזים נהגים לומר במוצאי שבת את הסליחות תיכף וסמוך לחצות הלילה.

[לפי שעון הקיץ עתה: 12:35 בערך], וכן מנהג חב"ד. ויש שנהגו לומר סליחות בכל לילה, מיד לאחר חצות הלילה, על-פי הזוהר, שזמן זה אף הוא עת רצון. אבל לפני חצות הלילה אסור על-פי הקבלה לומר בשום פנים סליחות ו"ג מידות, אף לא בעשרת ימי תשובה (חוץ מליל יום-הכיפורים), כי אין זו 'עת רצון' לכך כלל. ויש המיישבים מנהג זה, שנהגו בו כמה צדיקים וגדולים, בתנאי שיעשו זאת באשמורת האמצעית [לפי שעון הקיץ עתה, החל מהשעה 10:30] ולא לפני-כן, ואחרים מתירים זאת רק כהוראת-שעה, כשחוששים ללכת בשעה מאוחרת ותתבטל אמירת הסליחות בציבור.

אם מקדימים את אמירת הסליחות במוצאי-שבת לשעה זו, אין לומר וידוי (אשמנו) משום קדושת שבת. כמו-כן אין 'נפילת אפיים' בלילה, ואף לא אחר חצות, אלא בסוף הלילה או ביום.

מקורות: זוהר ח"א עב, א, רמב"ב, ח"ב מו, א, ח"ג סח, א, ועוד. טושו"ע ר"ס תקפא, וברכ"י שם. מג"א ס"א א ס"ק ד ומחה"ש שם. שו"ת: אגרות משה או"ח ח"ב ס"י קה. יחוו"ד דעת ח"א ס"י מו. פסקי תשובות ס"י תקפא ס"ק ב, וש"י.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת
 שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה
 על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד
להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): "יודאיקה", 1-700-704120